

Мороз В. К.,

науковий керівник — **Андрійчук В. Г.** д.е.н., професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ

НЕБЕСНЕ СВІТИЛО ДЛЯ АГРАРІЯ: РЕТРОСПЕКТИВА ТА МАЙБУТНЄ

Аграрний сектор економіки як ніяка інша галузь має широкі

similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

властивістю «родючості», воду та сонячне світло.

Основне завдання землеробства з погляду «сонячного світла» — це використання енергії сонячної радіації з найбільшим коефіцієнтом корисної дії.

Логічно постає питання: а чи використовує сьогоднішній аграрій небесне світило з максимальним коефіцієнтом корисної дії? Чи можливо є ще якісь шляхи використання природного, а головне, з економічної точки зору, — безкоштовного ресурсу? І відповідь — так, є!

Саме в аграрному секторі економіки можливості використання сонячної енергії значно ширші, ніж сьогодні вони практично реалізуються українськими товаровиробниками.

Виділяють «гарячу десятку» областей України, які є найперспективнішими для розвитку сонячної енергетики. До них відносять: АР Крим, Херсонська, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Дніпропетровська, Донецька, Луганська, Кіровоградська та Закарпатська області. Проте є «біла пляма», де сонячна енергетика не така ефективна, але перспективи її використання вагомі [4].

Чільне місце для енергетично незалежного майбутнього України, поряд з іншими видами альтернативної енергії, належить саме сонячній. Це можливо за допомогою використання сонячних батарей і колекторів.

Обидва пристрої працюють за принципом «вловлювання та збирання» сонячного випромінювання. Проте відрізняються подальшим використанням «зібраного випромінювання». Це: процеси сушіння кормів, сіна, продукції; вирощування в генераторах хлорели на корм худобі; вирощування продукції в закритому ґрунті (теплиці, парники); підігрів відкритого ґрунту; нагрів води для поливу і штучного рибиництва [2].

Що ж робить сонячні батареї та колектори такими привабливими для застосування саме в сільському господарстві? Їх перевагами є: автономність, довготривалий строк використання, висока надійність, не вимагається суттєвих витрат на обслуговування, загальнодоступність і невичерпність джерела енергії, відсутність проміжних фаз перетворення енергії, повна безпека для навколишнього середовища. Суттєвий недолік — дороговизна даного приладдя, поряд з великою потребою у відведенні площі для забезпечення необхідної потужності для кожного окремого господарства [1].

Сонячні колектори поєднують у собі переваги сонячних батарей. Поряд з цим, вони є значно дешевшими в закупівлі, а також, використовуючи колектори, з'являється можливість «консервування» накопиченого тепла.

На нашу думку, сучасний аграрний сектор економіки України фінансово не спроможний відразу масово впроваджувати здобутку розробок у галузі альтернативної сонячної енергетики. Її майбутнє на найближчі десять років для українців — це служити цілям великих і середніх аграрних підприємств у поєднанні з традиційними видами палива.

У приватних господарствах України це все й досі залишається «дорогим задоволенням». Проте і за кордоном подібне приладдя не можна назвати дешевим, але там фермери знаходять своєрідні виходи із ситуації: будують «сонячні поля», проте сонячну енергію не використовують, а продають за підвищеним тарифом у загальну електромережу, при цьому купують дешеву електрику в держави. Такий самий шлях можливий і в Україні — продавати енергію за «зеленим тарифом» (станом на 30.01.2014 — 507,24 коп/кВт*год проти 81,11 коп/кВт*год електроенергії, отриманої традиційними шляхами [3]).

Перспективним застосування сонячної енергії є саме для тепличних господарств. На прикладі ПАТ «Комбінат «Тепличний» (Київська обл.) було розраховано потребу у сонячних батареях і колекторах для 12,8 га (вироснування огірків у закритому ґрунті). Витрати електроенергії на рівні 1349530,3 кВт/год щороку здатні покривати 13,4 тис. модулів сонячних батарей, загальною площею 35,8 га вартістю 307,1 млн грн. Щорічну потребу у газі близько 6 млн м³ колектори забезпечують до 30 %, займаючи площу 12,1 га. Врахувавши весь комплекс обладнання, інвестиції складують 40,2 млн грн. Економія 30 % витрат на газ щороку дозволяє відшкодувати капіталовкладення за 5,7 року. Таким чином, використання саме сонячних колекторів для досліджуваного господарства можна вважати доцільним і перспективним.

Отже, слід говорити про великий потенціал розвитку сонячної енергетики в Україні. Українським аграріям розраховувати на фінансову підтримку з боку держави не слід. Як реальні можливості фінансування постають: поступове впровадження альтернативних шляхів енергозбереження, пошук власними силами іноземних інвесторів та користування наданими державою пільгами, передбаченими для «екологічних» користувачів енергії.

Список використаних джерел

1. Белгородский институт альтернативной энергетики. Солнечный батареи. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://www.altenergoinii.ru/projects/solar_power_plants/
2. Использование солнечной энергии в сельскохозяйственном производстве. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://msd.com.ua/sistemy-solnechnogo-teploi-xladosnabzheniya/>
3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/index.php?id=9416>
4. Сонячна енергетика: нерозкритий потенціал. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://politiko.ua/blogpost93234>

Москаленко М. В.,

науковий керівник — **Дядько Е. А.**, к.е.н., доцент,
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпропетровськ

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В РАЗІ ПРИЄДНАННЯ ДО ЄС

На думку деяких експертів, за умови підписання Угоди про асоціацію з ЄС аграрії виграють. Угодою передбачається можливість безмитного постачання в ЄС сирів, плодоовочевої продукції, масел і шротів і значної кількості інших видів сільськогосподарської продукції. Це дозволить аграріям додатково диверсифікувати ринки збуту та додасть стимули для подальшого розвитку галузей АПК України. Також Україна залишила за собою можливість захисту внутрішнього ринку за найкритичнішими товарними позиціями, такими як свинина, цукор, окремі молочні продукти, шляхом застосування імпорتنих квот та/або лише часткового зниження діючих імпорتنих мит [1].